

Eskola-liburutegia eta Irakurzaletasuna Minorra

**Ikaslearen gida 6. modulurako
Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntzako Graduak
2021-2022**

0. AURKIBIDEA

1. TESTUINGURUA	2
2. EGUTEGIA	2
3. MINORREKO IRAKASLE TALDEA	3
4. EZAUGARRIAK	3
5. MINORREKO DIZIPLINARTEKO LANA	9
6. JARDUERA OSAGARRIAK	10
7. LAN-HIZKUNTZAZ	11
8. MODULUKO BIBLIOGRAFIA	11

1. TESTUINGURUA

Ikastegia: Hezkuntza eta Kirol Fakultatea (Hezkuntza)
Minorraren izena: Eskola-liburutegia eta Irakurzaletasuna
Ikasturtea: 4. maila Lauhilekoa: 1.a

Gida honetan UPV/EHUko ikasleak Hezkuntza eta Kirol Fakultatean irakasten den Haur eta Lehen Hezkuntzako Graduako seigarren moduluari dagokion (*Eskola-liburutegia eta Irakurzaletasuna*) diziplinarteko lanaren oinarritzko datuak aurkituko ditu. Modulu hori Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako Graduaren laugarren maila osoan zehar irakasten da.

2. EGUTEGIA

HAUR ETA LEHEN HEZKUNTZAKO K6 MODULUKO KRONOGRAMA OROKORRA	
1. astea (2021-IX-6tik IX-10era)	Ikasgai bakoitzeko aurkezpenak eta egin beharreko lanen azalpenak. Aurkezpen orokorra telematikoa izango da, irailaren 9an. Ikasgaiakoko aurkezpenak, berriz, 10etik aurrera.
2. astea (2021-IX-13tik IX-17ra)	
3. astea (2021-IX-20tik IX-24ra)	
4. astea (2021-IX-27tik X-1era)	
5. astea (2021-X-4tik X-8ra)	Minorreko Lanean oinarri izango den liburuaren aukeraketa (<i>Talleres de lecturako</i> lanak)
6. astea (2021-X-11tik X-15era)	
7. astea (2021-X-18tik X-22ra)	
8. astea (2021-X-25etik X-29ra)	
9. asteak (2021-XI-1etik 2021-XI-5era)	
10. astea (2021-XI-8tik XI-12ra)	
11. astea (2021-XI-15etik XI-19ra)	
12. astea (2021-XI-22tik XI-26ra)	
13. astea (2021-XI-29tik XII-3ra)	
14. astea (2021-XII-6tik XII-10era)	HGL eta Irakurzaletasun ikasgaietako aurkezpenak
15. astea (2021-XII-13tik XII-17ra)	Literatur lantegietako eta Haur antzerkiko antzezpenak

3. MINORREKO IRAKASLE TALDEA

Irakasgaia	Irakaslea	Telefonoa	Posta elektronikoa	Bulegoa
<i>Haur antzerkia eta dramatizazioa</i>	Amaia Alvarez Uria	945014459	amaia.au@ehu.eus	1-11
<i>Biblioteka eta irakurzaletasuna</i>	Asier Barandiaran Amarika;	945014194	asier.barandiaran@ehu.eus	B-4
	Karla Fernández de Gamboa Vázquez	945013280	karla.fernandezdegamboa@ehu.eus	PDI-01
<i>Literatura tailerrak</i>	Manu Lopez Gaseni;	945014190	josemanuel.lopez@ehu.eus	B-6
	Alexander Gurrutxaga Muxika		alexander.gurrutxaga@ehu.eus	PDI-02
<i>Gaur egungo haur eta gazte literatura</i>	Xabier Etxaniz Erle	945014173	xabier.etxaniz@ehu.eus	B-6
<i>Talleres de lectura</i>	Karla Fernández de Gamboa Vázquez	945013280	karla.fernandezdegamboa@ehu.eus	PDI-01

4. EZAUGARRIAK

4.1. Ezaugarri orokorrak

“Eskola-Liburutegia eta Irakurzaletasuna” izeneko minorra Haur eta Lehen Hezkuntzako 6. modulua izango da. Laugarren ikasturteko 1. eta 2. lauhilekoan ematen da, eta taulan agertzen diren irakasgaiak ditu:

<i>Haur antzerkia eta dramatizazioa</i> : 6 kreditu
<i>Biblioteka eta irakurzaletasuna</i> : 6 kreditu
<i>Literatura tailerrak</i> : 6 kreditu
<i>Gaur egungo haur eta gazte literatura</i> : 6 kreditu
<i>Talleres de lectura</i> : 6 kreditu

Aipatutako ikasgaiotan Minorreko Diziplinarteko lana burutu beharko da (5 kreditu). Beste moduluetan bezala, 6 kredituko irakasgai bakoitzetik kreditu 1 partekatuko da Minorreko Diziplinarteko Lana egiteko (5 kreditu). Practicumak euskarri gisa funtzionatzen du, sailtako jakintzagaiekin komuna den diziplinarteko lana burutzeko, eta haren helburua minorreko irakasgaien inguruko ezagutza praktikoak eskuratzea izango da.

4.2. Edukien deskribapen laburra eta minorreko irakasgaietako gaitasunak

Eskola-liburutegia eta Irakurzaletasuna Minorraren helburua Haur eta Lehen Hezkuntzan lan egingo duten profesionalek literaturaren didaktikaren ezagutza sakona izatea da. Azken helburua irakurle iaioak, autonomoak eta kritikoak formatzea da.

Horretarako kontuan hartu behar diren alor guztiak lantzen dira Minorreko irakasgaien bitartez: haur eta gazte literaturaren historia, irakurketa eta idazketa lantegiak, irakurzaletzeko bideak, haur dramatizazioa eta eskola-liburutegia.

Hona hemen irakasgaien gaitegien laburpena:

GAUR EGUNGO HAUR ETA GAZTE LITERATURA

Egungo HGLren ikuspegi orokorra; korrante nagusiak; egile eta obra aipagarrienak; HGL moderna eta literatura-kanona; HGLk haurrari euskal kultura transmititzeko eta haurra euskal kulturaren oinordeko egiteko duen zeregina.

Irakasgaiko gaitasunak:

GAUR EGUNGO HAUR ETA GAZTE LITERATURA	GAIT./MAILA				
	1	2	3	4	5
Irakasgaiko gaitasunak					
1. Irakurzaletasuna sustatzea eta idaztera animatzea	X		X		
2. Literatura-prestakuntza jasotzea eta haur literatura ezagutzea		X		X	X
3. Bakarkako eta taldeko erantzukizuna baloratzea, etorkizun iraunkor baterako			X		X

Irakasgaian zehar landuko diren gaiak:

1. GAIA – Gaur egungo haur-literaturaren eta gazte-literaturaren panorama orokorra.

- 1.1. Sarrera historikoa
- 1.2. Haur eta gazte literatura sistemaz
- 1.3. Azterketarako giltzak

2. GAIA – Joera nagusiak

1. Ibilbide historiko –labur– bat haur-literaturan zehar ideologia agertuz
2. Ideologia Euskal Herriko HGL-n
3. Globalizazioa, masen kultura eta kontsumismoa
4. Irudien bidezko mezuak eta haien ideologia.
5. Joera literarioak

3. GAIA – Egile eta obra garrantzitsuak

- 3.1. Saritutakoak eta kanonaren inguruko eztabaidak.
- 3.2. Itzulpena eta Haur eta Gazte literatura
- 3.3. Corpus kanonikoa
- 3.4. Azterketaren emaitzak

4. GAIA – Haur-literatura, curriculuma eta euskal kultura

- 4.1. HL euskal curriculumean
- 4.2. Haur literatura eta euskal kultura

LITERATURA TAILERRAK

Literatura-testuen ekoizpena; literatura sortzeko baliabideak; testu narratibo eta poetikoak ekoizteko bideak; sortutako testuak baloratzeko irizpideak.

Irakasgaiko gaitasunak:

LITERATURA TAILERRAK	GAIT./MAILA				
	1	2	3	4	5
Irakasgaiko gaitasunak					
1. Irakurzaletasuna sustatzea eta idaztera animatzea	X		X		
2. Literatura-prestakuntza jasotzea eta haur literatura ezagutzea		X		X	X
3. Hizkuntzak ikasteko egoerei eraginkortasunez ekitea, kultura eta hizkuntza anitzeko testuinguruetan. Eskola curriculumean jasotako jabari zientifiko eta kultural anitzeko testuen irakurzaletasuna eta iruzkin kritikoa sustatzea			X		X
4. Ikasgelako praktikei buruz hausnartzea, irakasleen lana hobetzeko. Bakarka eta lankidetzan ikasteko ohiturak eta abileziak eskuratzea, eta horiek ikasleen artean sustatzea	X	X		X	

Irakasgaien zehar landuko diren gaiak:

1. Rodariren proposamenak.
2. OULIPO: literaturaren desakralizazioa. Eleberriaren osagaiak.
3. Grafein: idazketaren demokratizazioa.
4. Poesia lantegia.

TALLERES DE LECTURA / IRAKURKETA LANTEGIA

Haur eta gazte literaturako obrak aztertzeke ereduak; obra kanonikoen irakurketa-lantegia; obra ez-kanonikoen irakurketa-lantegia; beste irakurketa-lantegi mota batzuk.

Irakasgaiko gaitasunak:

IRAKURKETA LANTEGIA	GAIT./MAILA				
	1	2	3	4	5
Irakasgaiko gaitasunak					
1. Irakurzaletasuna sustatzea eta idaztera animatzea	X		X		
2. Literatura-prestakuntza jasotzea eta haur literatura ezagutzea		X		X	X
3. Hizkuntzak ikasteko egoerei eraginkortasunez ekitea, kultura eta hizkuntza anitzeko testuinguruetan. Eskola curriculumean jasotako jabari zientifiko eta kultural anitzeko testuen irakurzaletasuna eta iruzkin kritikoa sustatzea.			X		X
4. Ikasgelako praktikei buruz hausnartzea, irakasleen lana hobetzeko. Bakarka eta lankidetzan ikasteko ohiturak eta abileziak eskuratzea, eta ikasleen artea sustatzea.	X	X		X	
5. Ikasgelako elkarrekintza-prozesuak ezagutzea.					

Irakasgaien zehar landuko diren gaiak:

1. Introducción. La lectura en la Escuela.
2. Funciones del Taller de Lectura. Marco teórico.
3. El taller de literatura para profesores: la literatura canónica y la selección del canon.
4. El taller de lectura escolar.
5. El taller de lectura para familias: la literatura no canónica.
6. La lectura dialógica. Propuestas y experiencias.
7. La biblioteca de aula.

HAUR ANTZERKIA ETA DRAMATIZAZIOA

Antzerkia eta haurra: oinarrizko kontzeptuak: jolas sinbolikoa, jolas dramatikoak, haur antzerkia, antzerkia eta hezkuntza; euskal literatura dramatikoak; haurrentzako antzerkia; adierazpenerako testuingurua eta egoeraren pedagogia; gidoi dramatikoak; teknika eszenikoak.

Irakasgaiko gaitasunak:

HAUR ANTZERKIA ETA DRAMATIZAZIOA	GAIT./MAILA				
	1	2	3	4	5
Irakasgaiko gaitasunak					
1. Kideekin eta helduekin izandako interakzioaren dimentsio pedagogikoa ezagutzea, eta talde-jardueren parte-hartzea, lankidetzaren eta banakako esfortzua sustatzea	X		X		
2. Irakurzaletasuna sustatzea eta idaztera animatzea		X		X	X
3. Literatura-prestakuntza jasotzea eta haur literatura ezagutzea			X		X
4. Antzerkia literatura ezagutzeko, lantzeko eta horretan zaletzeko metodologia gisa					

Irakasgaiaren zehar landuko diren gaiak:

- 1) Oinarrizko kontzeptuak argituz
- 2) Haurrentzako antzerkia gurean eta munduan
- 3) Haurrak antzezle: teknikak eta inprobisazioak
- 4) Gidoi dramatikoaren idazketa eta antzezlanaren prestaketa

ESKOLA-LIBURUTEGIA ETA IRAKURZALETASUNA

Eskola-liburutegia eta gelako liburutegia; irakurzaletzeko bideak; ludikotasunetik irakurketara.

Irakasgaiko gaitasunak:

ESKOLA-LIBURUTEGIA ETA IRAKURZALETASUNA	GAIT./MAILA				
	1	2	3	4	5
Irakasgaiko gaitasunak					
1. Lankidetzat sustatzea, eta baita bakarkako lana eta esfortzua ere	X		X		
2. Ikasketa-guneak diseinatzea eta arautzea aniztasun-testuinguruetan, hiritarren prestakuntzaren balioak osatzen dituzten berdintasun-generoari zuzentasunari eta giza eskubideekiko errespetuari erantzunez		X		X	X
3. Lehen hezkuntzako eskolen antolakuntza eta funtzionamendurako jarduerak anitzak ezagutzea. Tutoretza eta orientazio funtzioak betetzea ikasleekin eta haien familiarekin, eta ikasle bakoitzaren hezkuntza-behar berezietan erantzutea. Irakaskuntza hobetuz joan behar dela onartzea, eta aldaketa zientifiko, pedagogiko eta sozialetara egokitu behar dela			X		X
4. Irakurzaletasuna sustatzea eta idaztera animatzea	X	X		X	
5. Literatura-prestakuntza jasotzea eta haur literatura ezagutzea					

Irakasgai zehar landuko diren gaiak:

1. GAIA.- Eskolako liburutegia. Eskola bateko liburutegi baten sorketa eta funtzionamendua. Liburutegi motak (zentrokoa, gelakoa...). Funtzioak, baldintzak, liburutegiaren erantzukizunak.
2. GAIA.- Irakurketarako animazioa. Irakurzaletasuna sustatzeko teknikak eta jarduerak. Proposamenak, kasuen analisiak. Hainbat jardueren buruketa.
3. GAIA.- Animazioa eta liburutegia. Liburutegia animaziorako proposamen eta jardueren gune legez. Jarduera motak, ezaugarriak, Haur edo Lehen Hezkuntzako etapen araberako helburuak.

5. MINORREKO DIZIPLINARTEKO LANA

Minorreko Diziplinarreko Lanak elkarrekintzan jarriko ditu irakasgai bakoitzeko ezagutzak gai jakin baten inguruan lan egiteko. Haur eta gazte literaturako egile edo obra esanguratsuak hartuta, minorreko irakasgai bakoitzean jasotako kompetentziak aplikatuko dituzte ikasleek. Horrela, ikasgai bakoitzean landuko dute lanaren arlo bat,

modu jarraituan, Minorreko Diziplinarreko Lana osatuz. Hori bi ardatzetan gauzatuko da; batetik, lanaren aurkezpena urrats ezberdinetan eginez (ikus 3. orrialdeko kronograma); bestetik, edukiak elkarren segida gisa antolatuz. Beraz, lanak osotasun eta koherentzia handiagoa izango du ikasgai ezberdinetan ikasitakoa txertatzeari begira.

Minorreko lana egiteko abiapuntua edo gaia: **Umorea haur eta gazte literaturan** izango da.

Taldeak: 5-6 laguneko taldeak osatuko dira ikasturte hasieran.

Lanen aurkezpenak:

Minorreko lanen aurkezpenak taldeka egingo dira, ikasturtean zehar banatutako 3 unetan. Lehenik eta behin, 5. astean (ikus kronograma) lanaren aukeraketa egingo da, “Talleres de Lectura” ikasgaiaren egindakoan oinarrituta. Ondoren, 14. astean (ikus kronograma) “Gaur egungo haur eta gazte literatura” eta “Liburutegiak eta irakurzaletasuna” irakasgaietako aurkezpenak egingo dira klasearen aurrean. Azkenik, 16. astean, azken astean (ikus kronograma), ikasleek antzezlanak egingo dute gelakideen eta irakasleen aurrean. Antzezpene horrek zenbait literatura-testu barnebilduko ditu, eta ondorioz, “Haur Antzerkia eta Dramatizazioa” eta “Literatura Tailerrak” ikasgaietan landutakoa bateratzeko balio izango du.

6. JARDUERA OSAGARRIAK

Minorreko jarduerak osagarri gisa, urtero hainbat irakasle eta aditu gonbidatzen ditugu ikasleekin solasteko, eta hilero jarduerak osagarri bat egitea da asmoa, osasun-egoeraren baimenarekin. Ikasturte honetan, aurrekoetan bezala TOPIC Tolosako Txotxongiloen Nazioarteko Zentrorako bisita egingo da. Horrez gain, moduluko lanarekin zerikusia duten adituak gonbidatuko ditugu: ipuin-kontalari bat irailean, liburuzain bat urrian eta idazle bat azaroan.

7. MINORREKO HIZKUNTZAZ

Eskola-liburutegia eta irakurzaletasuna minorreko lan-hizkuntza nagusia euskara izango da. Jarduera praktikoa gehien-gehienak euskaraz garatuko dira: idazlanak, solasaldia, eztabaidak, ahozko aurkezpenak, etab. Hori dela eta, minor honetan matrikulatzen diren ikasleek gutxienez B2 maila izan beharko dute.

8. MODULUKO BIBLIOGRAFIA PROPOSAMENA

- ALONSO DE SANTOS, José Luis. (2007). *Manual de teoría y práctica teatral*. Castalia.
- ANGOLOTI, Carlos. (1990). *Cómics, títeres y teatro de sombras. Tres formas plásticas de contar historias*. Ediciones de la Torre.
- ARIZPE, Evelyn, STYLES, Morag (2004). *Lectura de imágenes: los niños interpretan textos visuales*. FCE.
- BARÓ, Mónica, MAÑÀ, Teresa VELLOSILO, Inmaculada (2001). *Bibliotecas escolares, ¿para qué?* Anaya.
- BONILLA, Elisa, GOLDIN, Daniel, SALABERRIA, Ramón (2008). *Bibliotecas y escuelas: Retos y desafíos en la sociedad del conocimiento*. Océano Travesía.
- CENTELLES, Jaume (2007). *La biblioteca, el corazón de la escuela* (2. arg.). Octaedro
- CERVERA, Juan (1984) *Cómo practicar la dramatización con niños de 4 a 14 años*. Cincel
- CHAMBERS, Aidan (2007). *Dime: Los niños, la lectura y la conversación*. FCE.
- COLOMER, Teresa (2005a). *Siete llaves para valorar las historias infantiles*. Fundación Germán Sánchez Ruipérez.
- COLOMER, Teresa (2005b). *Andar entre libros: La lectura literaria en la escuela*. FCE.
- CREMADES GARCÍA, Raúl, JIMÉNEZ FERNANDEZ, Concepción M. (2015). *La biblioteca escolar a fondo: del armario al ciberespacio*. Trea.
- DELMIRO COTO, Benigno (1994). Los talleres literarios (historia y propuestas). In C. Lomas, *La enseñanza de la lengua y el aprendizaje de la comunicación*. Trea/CEP.
- DELMIRO COTO, Benigno (2002). *La escritura creativa en las aulas. En torno a los talleres literarios*. GRAO.
- DURAN, Teresa (2009). *Álbumes y otras lecturas: Análisis de los libros infantiles*. Octaedro.
- DURBAN ROCA, Glòria (2013). *La biblioteca escolar, hoy. Un recurso estratégico para el centro*. Graó.
- EQUIPO PEONZA (1995). *ABCdario de la animación a la lectura*. Asociación Española de amigos del Libro Infantil y Juvenil.
- ETXANIZ, Xabier (1987). *Euskal haur eta gazte literaturaren historia*. Pamiela.
- ETXEBERRIA, Guillermo. (2001). *Antzerkia eta dramatizazioa*. UE.

- GARRALON, Ana (2001) *Historia portátil de la literatura infantil*. Anaya.
- IGERABIDE, Juan Kruz (1993). *Bularretik, mintzora. Haurra, ahozkotasuna eta Literatura*. Erein.
- KOHAN, Silvia Adela (1992). *Consignas para un joven escritor*. Octaedro.
- KOHAN, Silvia Adela (2001). *Crear una novela. Manual básico para escritores no profesionales (todavía)*. Espasa.
- KORTAZAR, Jon. et al. (2011) *Egungo euskal haur eta gazte literaturaren historia*. UPV/EHU
- LLUCH, Gemma (2003). *Análisis de narrativas infantiles y juveniles*. Universidad Castilla-La Mancha.
- LLUCH, Gemma (2010). *Cómo seleccionar libros para niños y jóvenes*. Trea.
- LOPEZ GASENI, Manu, ETXANIZ, Xabier (2005). *90eko hamarkadako Euskal haur eta gazte literatura*. Pamiela.
- MATA, Juan (2004). *Cómo mirar a la luna. Confesiones a una maestra sobre la información del lector*. GRAO.
- MATA, Juan (2009). *Animación a la lectura. 10 ideas clave*. GRAO.
- MEKIS, Constanza, ANWANDTER, Christian (2019). *Bibliotecas escolares para el siglo XXI: Desarrollo de comunidades de lectura*. Narcea
- MORENO, Víctor (1994). *El juego poético en la escuela*. Pamiela.
- MORENO, Víctor (2004). *Lectores competentes*. Anaya.
- PATTE, Geneviève (2008). *Déjenlos leer. Los niños y las bibliotecas*. FCE.
- PETIT, Michèle (2001). *Lecturas: del espacio íntimo al espacio público*. FCE.
- QUENEAU, Raimond. (2007) [1947]. *Estilo ariketak*. Igela. Itzultz. Xabier Olarra.
- SÁNCHEZ GARCÍA, Sandra, YUBERO JIMÉNEZ, Santiago (Koord.) (2015). *Las bibliotecas en la formación del hábito lector*. Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha.
- TEJERINA, Isabel. (1994) *Dramatización y teatro infantil*. Siglo XXI.